

Schoolleiders aan het woord

Voor één dag minister van Onderwijs

We hebben er allemaal een mening over: de visie en het beleid op onderwijs. Maar wat als we het voor één dag voor het zeggen kregen? Wat zouden we dan als eerste aanpakken, afschaffen of invoeren? **PO Management** vroeg vier schoolleiders te reageren op de volgende stelling: 'Als ik voor één dag minister van Onderwijs zou zijn, dan wist ik het wel.'

Directeur Peter Mulder van St. Thomasschool, Maastricht:

'Ik zou een grote landdag houden voor alle leerkrachten.'

'Als ik voor één dag minister van Onderwijs zou zijn, zou ik die dag een grote landdag houden waarop ik alle leerkrachten uit het basisonderwijs en de medewerkers van de kinderopvangorganisaties zou uitnodigen. Ik zou hen in de ogen willen kijken en hen als volgt willen toespreken:

Beste juffen, meesters en begeleiders van kinderen van de Kinderopvang. Ik geef u vandaag uw ambacht terug. Te lang ben ik u te sturend tegemoet getreden en was ik onvoldoende overtuigd van uw kwaliteiten. Maar vanaf vandaag gaan we dat anders doen.

U hebt een enorm belangrijke opdracht in onze steeds veranderende maatschappij. Aan u de taak om de kinderen die aan uw zorg zijn toevertrouwd, toe te rusten voor een nieuwe wereld. Een wereld waarvan we nu niet kunnen bevroeden hoe die er over tien jaar uit zal zien. Wat we wel zeker weten, is dat onze wereld ook in de toekomst behoefte blijft houden aan betrokken en bevolgen mensen. Laten we de kinderen van nu vaardigheden aanleren waarin ze de kennis die ze dan nodig hebben ten volle kunnen vergaren. Geef ze mee dat in onze steeds individueler wordende maatschappij uiteindelijk het vermogen om samen te werken het verschil zal maken.

Ik zou u willen vragen aandacht te schenken aan de volheid van de mens. Te lang hebben we ons gericht op het hoofd en hebben we de handen en de ziel tekortgedaan. Laten we elkaar vandaag voorhouden dat onderwijzen niet het vullen van een hoofd is, maar het ontsteken van een vlam!

Aan u allen de opdracht om ervoor te zorgen dat er door uw passie uit uw klas jongens en meisjes zullen opstaan om later het werk van u over te nemen.

De opdracht die u meekrijgt, zal niet eenvoudig zijn. U zult sterk in uw schoenen moeten staan om een antwoord te geven op alles wat op uw pad komt. Daarin zult u soms beslissingen moeten nemen die om moed vragen. Om dat te kunnen, wil ik u faciliteren door u de mogelijkheid te geven u verder te ontwikkelen in uw Persoonlijk Leiderschap. Dit zal u helpen om bij de vele vragen die op uw pad komen, stelling te nemen. Immers, als u weet hoe u in het leven staat, zult u in staat zijn beredeneerd uw keuzes te maken en daardoor een bakken van rust worden voor de kinderen die aan uw zorg zijn toevertrouwd. Om u te laten zien dat het mij menens is, zou ik nu het glas met u willen heffen om te proosten op de toekomst.

Een toekomst die u, uw leerlingen en hun ouders zal toelachen. Om elkaar aan de bovenstaande opdracht te houden, stel ik voor dat we elkaar hier jaarlijks treffen om de vlam die we ontsteken brandend te houden en elkaar te bemoedigen dat te doen wat van ons gevraagd wordt.'

Directeur Albert van Wijk van Openbare Basisschool De Oosterenk, Zwolle:

'Ik zou geen proefballonnetjes delen met de media.'

'Als ik minister van Onderwijs zou zijn, dan zou ik niet voortdurend mijn 'proefballonnetjes' met de pers delen zodat ik scholen niet in verlegenheid breng. Verlengd kleuteren afkeuren in de media zorgt meteen voor reacties van ouders op scholen. Verlengd kleuteren wordt terdege afgestemd op de leerbehoefte van een kind in samenspraak met ouders. Zodra een minister of staatssecretaris daar in de pers iets van vindt, zorgt dit voor onrust bij ouders. Het steeds vroeger testen van leerlingen en zelfs peuters voert de druk op kinderen op. Kinderen in de onderbouw moeten de tijd krijgen om de wereld spelend te leren verkennen. Kinderen anno 2016 moeten al zo veel.

Ik zou ook afrekenen met de afrekencultuur. Het vergelijken van scholen op basis van een eindtoets is appels met peren vergelijken. Het gaat om het maximale uit leerlingen halen. Dit laat zich niet in een getal meten, maar in een proces: film in plaats van foto.

De houding van de inspectie is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Er is ruimte voor gesprek en zelfevaluatie. Wat nog beter kan, vind ik, is dat scholen de gelegenheid krijgen aan te tonen dat zij leerlingen op hun niveau bedienen. De capaciteiten van leerlingen dienen daarbij leidend te zijn. Ik zou de NSCCT-test verplichten (Niet-Specifieke Cognitieve Capaciteiten Test). Deze test meet de capaciteit van een leerling en zet die af tegen de behaalde opbrengst bij de tussenopbrengsten. Op deze wijze kan een school in een wijk met voornamelijk laag opgeleide ouders ook bewijzen dat zij uitstekend werk verricht.'

'Ik zou ook afrekenen met de afrekencultuur. Het vergelijken van scholen op basis van een eindtoets is appels met peren vergelijken.'

Tekst:

Daphne Doemges-Engelen

Fotografie:

*Shutterstock
en aangeleverde foto's*

'In mijn omgeving zie ik heel veel leerkrachten die deze taak zeer serieus nemen en voor de leerlingen daadwerkelijk het verschil willen en kunnen maken.'

Kathy Stander, directeur basisschool 't Prisma, Purmerend:

'Een investering in onderwijs is in het belang van de maatschappij.'

'Ten eerste zou ik er alles aan doen om het beroep van leerkracht weer het 'aanzien' te geven dat het verdient. Als leerkracht is het je taak (en plicht) om uit elk kind het optimale te halen. En dan gaat het niet alleen om leeropbrengsten en een hoog uitstroomadvies. Dan gaat het om het gehele welzijn/welbevinden van het kind, zodat deze zich optimaal kan ontwikkelen tot een kritisch, sociaal, zelfbewust en creatief weldenkend individu. Dat klinkt eenvoudiger dan het is, en vraagt een enorme professionele inspanning van de mensen voor de klas. Die inspanning mag eenieder ook verwachten, want dat is onze taak. Wil of kun je die inspanning als leerkracht niet opbrengen, dan mag je je serieus afvragen of je een plekje binnen het onderwijs moet ambiëren. Een kind verdient namelijk die inspanning.

In mijn omgeving zie ik heel veel leerkrachten die deze taak zeer serieus nemen en voor de leerlingen daadwerkelijk het verschil willen en kunnen maken. Toch zie ik ook dat het beroep van leerkracht door de maatschappij regelmatig weinig serieus wordt genomen.

Iedereen deelt de mening dat de leerkracht eruit moet halen wat er bij de leerling in zit. Maar wanneer de leerkracht ouders, opvoeders of instanties wijst op belemmeringen en/of beperkingen, dan is, helaas, vaak de reactie dat het onderwijs moet veranderen, dat er door de school niet genoeg gedaan is, of worden zaken ontkend. In landen om ons heen zie ik daarin veelal een andere houding, van zowel ouders/opvoeders als van de overheid, en wordt de professionele kennis van leerkrachten mijns inziens meer serieus genomen.

Daarnaast zou ik meer geld vrijmaken voor personeel binnen de groep, waardoor er dus kleinere groepen gecreëerd kunnen worden en/of er meer handen binnen een groep zullen zijn. Daardoor is er meer aandacht mogelijk voor de leerling en kunnen de leerkrachten weer dát doen waar ze 'blij' van worden, namelijk hun leerlingen weer de aandacht geven die ze verdienen. Onze maatschappij is veranderd en vraagt andere zaken dan zo'n twintig jaar geleden. Het onderwijs zou niet achter die veranderingen aan moeten lopen, maar er juist op voor moeten kunnen zijn. Om die reden is een investering in onderwijs een investering in de toekomst en in het belang van de totale maatschappij.

Wanneer we met elkaar beslissen dat kinderen, ook wanneer alles niet 'vanzelf'

gaat, zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs opgevangen moeten kunnen worden (passend onderwijs), dan moeten we ook met elkaar bereid zijn om dat te faciliteren.

Als minister van Onderwijs zou ik het onderwijs in Nederland binnen goed geutilleerde gebouwen de gelegenheid geven om met gedreven, professioneel personeel weer met hun primaire zaak bezig te zijn: het geven van goed onderwijs. Het onderwijs in Nederland is, ten opzichte van andere landen, al jaren op een goed niveau, maar als minister van Onderwijs (en als directeur van een basisschool) wil ik met het onderwijs heel graag van goed naar beter. Onze leerlingen én de maatschappij van morgen verdienen dat!'

Cisca Hemmekam, directeur Het Kompas en De Erasmus van Samen Katholieke Scholen (SaKS), Alkmaar:

'Ik zou de eindtoets afschaffen.'

'Dan zou ik de administratieve werkzaamheden van de leerkrachten met meer dan de helft verminderen, zodat zij zich meer met het primaire proces kunnen bezighouden. Hierdoor zal ook een groot deel van de werkdruk worden verlaagd die door veel leerkrachten wordt ervaren. Ik zou de eindtoets afschaffen. Ik vind namelijk dat deze toets niets toevoegt, omdat de expertise bij de leerkrachten ligt. De resultaten van deze eindtoets worden ook door de Inspectie gebruikt, terwijl deze resultaten niets zeggen over het onderwijs dat gegeven wordt op de school. Verder zou ik de kinderen veel meer willen laten bewegen, want uit onderzoek is gebleken dat dit leidt tot betere schoolprestaties. Ook al gaat dit ten koste van de lestijd voor andere vakken. En ik zou meer aandacht willen voor de talenten van de kinderen. Kinderen moeten worden uitgedaagd om goed voorbereid te kunnen deelnemen aan de maatschappij. We moeten ermee stoppen om alles wat voorbijkomt in de actualiteit op het bordje van school te gooien. We moeten al zoveel.

Er moet meer geld naar het primair onderwijs, zowel voor de leerkrachten als voor de middelen. Het kan toch niet zo zijn dat daar waar de basis wordt gelegd voor de verdere schoolloopbaan en de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, het minste geld heen gaat?

Tja, wat zou het allemaal mooi zijn...'

'Verder zou ik de kinderen veel meer willen laten bewegen, want uit onderzoek is gebleken dat dit leidt tot betere schoolprestaties. Ook al gaat dit ten koste van de lestijd voor andere vakken.'